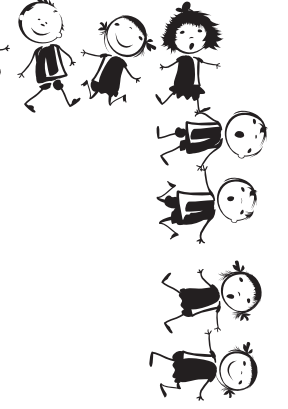
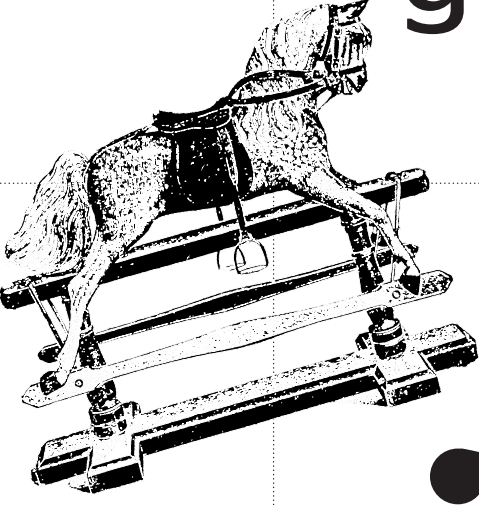

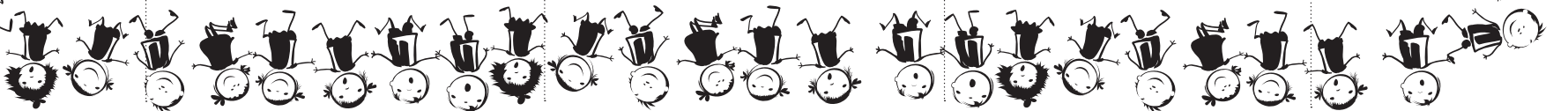
Cocuk Akademisi

“geleceği biriktirmek”

Çocuk Akademisi
Sinopsis sayı 4'ün ekidir.

GELECEĞİ BİRİKTİRMEK, GEÇMİŞİ DÖNÜŞTÜRMEK

Yöneten: Işın Önel

Mahir Namur: Işın Hanım, sizi 2010 Sinopale'den ve Sinopsis'ten tanıyoruz ama karşılaşmayanlar için önce kendinizi kısaca tanıtabilir misiniz? Sizin Adana'dan başlayan ve şu anda Viyana'da konaklayan bir hikâyeniz var.

Işın Önel: Adana'da doğmuş ve orada ara ara yaşamış olmanın yanı sıra orada, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne bağlı heykel bölümünde bir yıl okumuşluğum var. Ardından üniversitedeki kaydımı bir yıl dondurarak İngiltere ve İtalya'da geçirilmiş bir yıl ve Marmara Üniversitesi'nde devam eden üç yıllık bir heykel eğitimi. Ardından Sabancı Üniversitesi'nde yaklaşık üç yıl süren Görsel Sanatlar bölümünde yüksek lisans, yine bir üç yıl süren sanat eğitimciliği ve ardından yine üç yıl süresince müze yöneticiliği... Son olarak Grenoble ve Zürih'te küratoryal çalışmalar üzerine birer lisansüstü eğitim ve araştırma programı daha... Şu anda Viyana'da bağımsız küratör olarak çalışıp doktora çalışmalarımı sürdürüyorum...

M.N. Geçen yıl Sinopale'deki rolünüz neydi? İlk izlenimleriniz ne olmuştu?

I.Ö. Çocuklarla bir sergi turu ve sohbeti yapmıştık. Önce Sinop'u, ardından Sinopale'yi, ve sonrasında Sinoplu çocukları ve onların soru ve yanıtlarını oldukça etkileyici bulmuş, mutlaka geri dönme arzusu ile ayrılmıştım.

M.N. Geçen yıl Sinopale'deki Çocuk Gezisi'ni ben de sizinle izlemiştim. Çocuklarla iletişiminiz çok etkileyiciydi. Çocuklarla maceranız nasıl başladı?

I.Ö. 10-13 yaşları arasında okulda öğle aralarında bir arkadaşım ile hızlıca yemeğimizi atıştırıp çocuk parkına koşar çocuklara etkinlik düzenledik, Çocukluğumuzdan ayrılmayı kabullenemiyor gibiydik. Lise yıllarında da aile dostlarımız evimize çocuklarıyla geldiklerinde, anneler biraz nefes alsın diye çocuklarla uzun uzun resim yaptığımı hatırlıyorum. 95 yılında üniversiteye başladığımda bir yıl boyunca gönüllü olarak engelli çocuklarla resim çalışmaları yaptım. Üniversite yıllarımdan ilerleyen zamanlarında özel ders vererek para kazanmamı sağladı bu deneyim, sonra da hiç bırakmadım Bu işi, yarı zamanlı dahi olsa çocuklarla çalışmaya devam ettim. Yüksek lisans sonrasında para kazanmam gerektiğinde kendimi yine çocuklarla çalışırken buldum, Çünkü en iyi bildiğim

iş buydu. Çocuklarla çalışırken, onlara bir üniversite öğrencisine ne anlatabileceğimi onları anlattım, Seviyeyi düşürmek gibi bir kaygım hiç olmadı. Sanat eğitiminin gerçekten de çok küçük yaşta başladığını düşünüyorum, Ancak yalnızca becerilerin ya da her ne demekse yaratıcılığın geliştirilebilmesi açısından değil, eleştirel düşünce ve sorgulayan bakış açısını geliştirebilmek için... Çocuklarla çalışmayı, tam çocuk olduklarını düşündüğünüz

anda suratınıza yapıştırıverdikleri soruları yüzünden çok değerli buluyorum.

M.N. Sinopale'nin geleneğinde süreklilik vardır. Sinop'u gelip tanıyan, seven ve tekrar gelmeyi talep edenleri kucaklar. Bu yıl da çocuklarla olmayı tercih ettiniz. Çocuk Akademisi'nin iki etkinliğini siz tasarlayıp yürüttünüz.

M.N. Çocuk Bit Pazarı fikri nereden aklınıza geldi?

İ.Ö. Hali hazırda Sinop'a Geleceği Biriktirmek projesi için çocuklarla yapılacak etkinliği zihnimde oluşturmuşken orada bir çocuk bitpazarı ile karşılaştım. Viyana'da spor yaptığım salonda bir yandan koşu bandı üzerindeyken, bir yandan da pencereden uzun uzun çocukların bitpazarındaki coşkusunu, sabrını izleyip çok etkilenmiştim. Geleceği Biriktirmek

projesi için çok keyifli bir etkinlik olacağını düşünüp hemen sizlere yapacağım önerinin heyecanı ile eve dönüşümü hatırlıyorum...

M.N. Çocuk Bit Pazarına ilgi istediğiniz gibi oldu mu?

İ.Ö. Çok keyifli oldu, tahmin ettiğimden çok daha coşkulu ve heyecanlı oldu. Viyana'da gördüğüm çok daha sessiz sakin bir etkinlikti, bizimki kıran kırana geçti... Bir günlük aktivite olarak planlamıştık ama çocuklar bu işe bayılınca ertesi gün tekrarlamak durumunda kaldık. Aileler de büyük destek sağladı Sanırım her hafta sonu tekrarlamayı planlıyorlar. Çocuklar hem ellerinde birikmiş olanları gözden geçirme fırsatı buldu, hem de nelerden ayrılacaklarının, nelerden ayrılmayacaklarının muhakemesini

yapmış oldular.

M.N. "Geleceği Biriktirmek, Geçmiş Dönüştürmek" başlıklı bir atölye de yürüttünüz. Bu etkinlikten söz eder misiniz?

İ.Ö. Bu etkinlik de evde biriken objeler üzerine... Evde birikenlere göz atmak, geçmişe göz atmayı gerektiriyor. Onlardan, işlevini kaybetmiş bile olsa çeşitli sebe-

Çocuk Akademi

plerle atmadıkları, atmaya kıyamadıkları objeleri toplayarak etkinliğe gelmelerini istedim. Çocuklarla bir hafta önceden buluşup uzun uzun proje üzerine konuştuğumuz için birçoğu zaten hazırlıklı gelmişti. Onlardan bu objeleri bir araya getirerek geçmişe bırakmak isteyecekleri hayali bir mekânı oluşturmalarını istedim. Asıl arzum tabi ki nasıl bir kentte yaşamak istediklerine dair bir farkındalık geliştirmek. Darmadağın ve gelişigüzel olana karşı düzenli ve özenli olan... Hepsi bambaşka mekânlar üretti: hayal ormanı, uzak otoparkı, kuaför salonu, moda tasarım atölyesi, mutfak, çiftlik, oyuncakçı dükkânı gibi mekânlar. Sıcak silikon tabancaları ile ara ara minik boncukları yapıştırırken defalarca parmaklarımızı yaktık ama çok dert etmeden çalışmaya devam ettik, tipik bir sanatçı davranışı! Tıpkı Kent Müzesi sergisini kurarken iki parmağını birden fena şekilde yaralayan ama iki parmağı birden sargıda olmasına karşın yılmadan çalışmasına devam eden Johannes Hoffmann gibi...

M.N. Etkinlik amacına ulaştı mı?

İ.Ö. Ulaştığını düşünüyorum, çünkü hepimiz hem süreçte çok eğlendik, hem de ortaya hepimizin beğendiği yapıtlar çıktı. Hem çalışmaya asistanlık eden liseli arkadaşlarımız, hem eş zamanlı olarak bahçede aynı çalışmayı yürüten engelsiz yaşam derneği öğretmenleri hem de

bendeniz, çocukların çalışmalarına ara ara fazlaca iştirak ederken bulduk kendimizi ama bu projede bu durum kaçınılmaz, insan orada yaratılmakta olan dünyanın içine kaptrıveriyor kendini. Bu yüzden, 'aman çocukların yaratıcılığını etkilemeyelim' diye köşeye çekilmedik, Ne de olsa oyuncaklar elimize onlar kadar sık geçmiyor, biraz tadını çıkarmamızda sakınca yok bence...

M.N. Kültür Bilinci açısından çocukların sizce yetişkinlerden farkı var mı?

İ.Ö. Kuşkusuz daha az önyargılılar, daha çok açıklar anlamaya, sorgulamaya, kabul etmeye, değişmeye... Tabi ki büyük fark var... Basmakalıp, ezber cümleler henüz yerleşmemiş olduğundan, çok daha samimi şekilde kurulmaya başlıyor bu bilinç, sonra sanırım eğitim basamaklarının bir yerlerinde canına okunuyor bu bilincin... Ama bilinç demişken, çalışmamızı yaptığımız Yaşlılar Evi denilen mekânda çocukların hem mekânın bahçede dinlenmekte olan sakinlerine, hem de Engelsiz Yaşam Derneği'nden gelen çocuklara olan saygılı ve dikkatli yaklaşımları oldukça etkileyiciydi.

M.N. Atölyeler sırasında çocuklarla yaşadıklarınızdan aklınızda en çok kalan anı ne olacak?

İ.Ö. Çocuklardan birinin arabasını

yapmakta olduğu heykele yapıştırırken, "öf, bu arabanın da ne anısı var ama yal" şeklindeki samimi iç geçirişi zihnime kazındı sanırım! Yüreğimi burkan ise, Engelsiz Yaşam Derneği çocuklarının yapmış oldukları resimlerde evlerin yanında anne babaları yalnız resmetmeleri, yanına çocuk koymamalarıydı. 'Sen neredesin' diye hangisine sorduysam, ben orada değilim ki yanıtını aldım. Ama sevindirici olan, final projelerinde yaptıkları 'Ailem' adlı ortak çalışmada çocuğu anne babanın yanına yerleştirmiş olmalarıydı.

M.N. Gelecek yıl Sinopale'nin küratoryal komitesinde bulunacaksınız. Yine çocuklar için etkinlik önerecek misiniz?

I.Ö. Tabi ki! Çocuklara söz verdim hali hazırda. Keşke düzenli olarak etkinliklerin organize edildiği kullanışlı bir atölye kurabilsek onlara... Daha rahat kirletebileceğimiz bir mekân olsa...

M.N. Çok teşekkür ederim.

I.Ö. Benim için bir keyifti, hem bu soruları yanıtlamak, hem de bu buluşmayı yaşamış olmak...

10 EYLÜL SABAHİ YENİ BİR KENT, BAMBAŞKA BİR DENİZ AÇILDI ÖNÜMDE

Seval Aydın ÇEKÜL Vakfı Eğitim Birimi Eğitim Sorumlusu

"Kentler Çocuklarındır" diye düşünüyoruz biz. Peki ya siz? Aitlik eki getirmekle ne biz bir kente ait sayılıyor, ne de kent bize ait sayılıyor. O kenti tanıdıkça, bildikçe seviyoruz, sevdikçe sahip çıkıyoruz. "Geleceği biriktirmek" için biz de kentlerimizi 2003 yılından beri çocuklara emanet ediyoruz.

? ÇEKÜL Vakfı'nın çocuklarla ilgili ne gibi faaliyetleri var? Daha önce başka illerde faaliyetleriniz oldu mu?

SEVAL AYDIN. ÇEKÜL Vakfı 2003 yılından itibaren Anadolu'nun farklı ölçekteki yerleşim birimlerinde çocukların kentlerini tüm yönleriyle tanımlarını sağlıyor. Bunu nasıl mı yapıyor? 12 yaş grubu çocuklarına yönelik kültürel miras eğitimleri hazırlayarak. Eğitimlerde çocuklar, kentlerinin tarihini kitaplarda değil, yapılar da arıyor, alan gezileri boyunca kentin kuruluş öyküsünü, yapıları sinmiş yaşam öykülerini dinliyor... Kentin müzelerini, ören yerlerini keşfediyor, bitki örtüsünü büyüteçlerinin altına yerleştiriyor, kuş gözlemi yapıyor, zanaatkârlarla usta-çırak ilişkisi kuruyor... İşbirliğiyle kentlerinin haritasını oluşturuyor, müzedeki eserlerin benzerlerini hayal güçlerinin desteğiyle özgün biçimde yeniden seramiklerle üretiyor... Özcesi kenti yaşayarak öğreniyorlar. Gelecekle ilgili söz sahibi olmaya özendirilen çocuklar kentlerinin "Kültür Elçileri" oluyor. Çocuklarla gerçekleştirilen tüm eğitimlerde kentlilik ve korumacılık bilinci gibi temel konular etkinlikler aracılığıyla ele alınıyor.

ÇEKÜL Vakfı kültürel miras eğitimleri, UNESCO desteğiyle 2003-2004 döneminde Akseki (Antalya), Birgi (İzmir), Kastamonu, Kemaliye (Erzincan), Midyat (Mardin), Mudanya (Bursa) ve Talas/ Ağırnas (Kayseri); 2007-2008 döneminde Tarihi Kentler Birliği desteğiyle Amasya, Diyarbakır, Kars, Kayseri, Midyat (Mardin), Muğla ve Şanlıurfa; 2008 yılından

başlayarak ETİ-ÇEKÜL ortaklığıyla 2008-2009 döneminde Akşehir (Konya), Beypazarı (Ankara), Çanakkale, Denizli, Gaziantep, Kocaeli, Kuşadası (Aydın), Kütahya, Malatya, Niksar (Tokat), Ordu; 2009-2010 döneminde Adıyaman, Ahlat (Van), Alanya (Antalya), Avanos (Nevşehir), Bergama (İzmir), Giresun, Osmangazi (Bursa), Safranbolu (Karabük), Sinop, Sivas, Taşucu (Mersin), Tekirdağ, Trabzon, Van; 2010-2011 döneminde Burdur, Çorum, Divriği (Sivas), Elazığ, Eskişehir, Hatay, İzmir, Karadeniz Ereğli, Kemah (Erzincan), Kırşehir, Kilis, Milas (Muğla), Nevşehir, Samsun, Taraklı (Sakarya), Ürgüp (Nevşehir), Yozgat; 2011-2012 döneminde Adana, Akdağmadeni (Yozgat), Alaca (Çorum), Altındağ (Ankara), Altınova (Yalova), Arapgir (Malatya), Battalgazi (Malatya), Bitlis, Boyabat (Sinop), Bursa, Edirne, Enez (Edirne), Erzurum, Gazipaşa (Antalya), Ödemiş (İzmir), Side (Antalya), Simav (Kütahya), Şahinbey (Gaziantep), Yalvaç (Isparta), Zile (Tokat) kentlerinde gerçekleştirildi. Artık yüzlerce Kültür Elçisi kentlerindeki kültürel zenginliğin farkında ve şimdilerde kentlerindeki değişimi takip ediyor.

? Sinop'ta ÇEKÜL Vakfı olarak daha önce çocuklarla ilgili faaliyetlerde bulunmuştunuz değil mi? Kısaca bahseder misiniz?

S.A. 2009 yılında da Sinoplu çocuklarla buluşmak için yolumuz kuzeye düştü. Kentteki tüm ilköğretim okullarına Kültür Elçileri Projesi ile ilgili çağrı yapıldı. Fatih ve İstiklal İlköğretim Okulları'ndan toplam 26 öğrenci gönüllü "Sinop Kültür Elçisi" olarak belirlendi ve Sinop Kültür Elçileri kent keşfi için yolculuğa çıktılar. Rotaları hazırdı:

Sarıkum'da kuş gözlemi yapılması, Sinop Arkeoloji Müzesi'nde Sinop sikkelerini inceleme, model arkeolojik kazı çalışması yapılması, Tarihi Sinop Cezaevi'nin hikâyesi, Kent haritasını oluşturmak için Sinop Evleri, Etnografya Müzesi, Öğretmen Evi, Sinop Misafirhanesi, Alaaddin Camii, Pervane Medresesi alan gezilerinin yapılması, Aile büyükleri ile oynadıkları sokak oyunları, sevdikleri Sinop türküleri, Sinop yemekleri, gelenek-görenekleri ile ilgili röportaj yaparak yaşam kültürlerini öğrenmeleri, Gemi modeli yapımı (kotracılık) ile ilgili atölye ziyareti ve ustasından uygulamalı eğitim.

Alan gezileri, sunumlar, seramik çalışmaları, gözlemler... Dolu dolu geçen bir eğitim sonucunda Kültür Elçiliği unvanlarını sertifikalarıyla taçlandılar. Fakat eğitimin bitiş tarihi Kültür Elçileri için bir sonu değil aksine başlangıcı işaret ediyordu. Eğitimle birlikte edindikleri bilgileri okullarına döndüklerinde arkadaşlarıyla aktardılar. Kültür Elçileri 7'den 70'e herkesle Sinop'un kültürel mirasını paylaştılar. Kâh helesadan konuştular, kâh nokul tarifini tartıştılar. Fark ettiler, farkına varılmasını sağladılar. "Bir damlanın böyle deniz olduğunu" eğitimin bir yerlerinde yer alan herkese hissettirdiler.

? "Geleceği Biriktirmek" projesi kapsamında Avrupa Kültür Derneği ile nasıl bir etkinlik gerçekleştirdiniz?

S.A. 2009 yılında kentte yaşadığımız deneyimi göz önünde bulundurarak proje kapsamında kentin birikimini çocuklarla paylaşmaya karar verdik. Sinop Kültür Elçileri ile iletişim kurduk. Onlar da Sinop'a

farklı bir gözle bakmak için hazırdılar. Daha önce onlarla birlikte yaptığımız gibi Sinop'un tarihsel, arkeolojik, coğrafi, mimari, yaşam kültürü özelliklerini konuşmamız gerektiğini düşündük. Peki, ama bu konuyu diğer çocuklara eğlenceli olarak nasıl öğretebilirdik? Çocuklar için geçmişten günümüze gelen bir mektup oluşturduk. Bu mektupta onları dedelerinin çocukluğu ve Sinop'u ile tanıştırdık. "Dedemin çocukluğu benimkine ne kadar benziyor?" sorusunu irdeledik, gezdik bir kez daha hayalimizde, kentin sokaklarını eskittik, mektuptaki ilk aşkı bizler de dedemizle birlikte yeniden yaşadık. Sinop'e'nin peşine düşen "düş gezgini" dedemizle Sinop'u hissettik, yolculuğun bir keşif gezisi olduğunu gördük. Mektubun kahramanı dedemizi Sinop'tan İtalya'ya götüren şeyin zamanın mekâna dönüştüğü müzelerle/ bilgiyle/ilham kaynağı ile tanışmak olduğunu hep birlikte sezdik.

Mektubu keyifle okuyan çocuklara dedelerinin de bir sorusu vardı: Kentini ve kendini tanımları için yolculuğa çıkacak torunlarının hayalindeki müze neye benziyordu/benzeyecekti? Atölye çalışması için gerekli tüm malzemelerimiz masalarımızın üzerinde hazır. Hayalimizdeki müzede neler görmek istiyorduk? Sinop'u anlatan, bizleri anlatan hangi objelere yer verecektik müzemizde? Hayalimizin de gücüyle müzemizde görmek istediğimiz objeler sırasıyla yerini almaya başladı: Sinope heykeli, mozaikler, Sinop sikkeleri, Sinop'un doğal mirasını aktaran sanat eserleri, yemek kültürünü yansıtan objeler, deniz kültürünü yansıtan amforalar... Günün sonunda bir hayal yine bir müzeye ulaşmıştı. Biriktirmeyi bizim yıllar geçtikçe yaptığımız... Biriktirmenin sözlük anlamı öğrenmek, yarar sağlamak ve kendimizce bulduğumuz nedenlerle bir araya getirmeyi belki ama biz işin içine bir de paylaşmayı ekledik. Sonuç olarak kendi müzemizi kurduk çocuk

koleksiyonlarımızla. Atölyeye katılan tüm çocuklar kendileri ve aileleri için anlamı olan eşyalarını ve hikâyelerini bizlerle paylaştılar. Sinop'la buluşmak için İstanbul'dan yola çıkan çok uzun yıllar önce her birimizin evinde bulunan deri (dikdörtgen, rengi size özel) bir bavul bu hikâyelerle doldu taşıtı... Çok şey öğrendik birbirimizden, çok fazla katkı vardı günümüze geçmişimizden.

Bavul müzeden yolu geçen objelere ve Sinop'a selam olsun: Sudenaz'ın babaannesinin evinde bulunan üzerine çocukken ne çok oyun kurguladığı bir amforaya, bir bebeğin (Azra'nın) gelişini simgeleyen babaanneden kalan tek hatıra mavi boncuklu kolyesine, Furkan'ın dedesinden kalma lengeline ve peşkirine, Deniz'in pul ve para koleksiyonuna, Elif'in "batti" lakaplı bebeklik battaniyesine, Gamze'nin 2006 yılındaki ilk harçlığına, Aleyna'nın annesinden kalan bileziğine, Esin'in dağılan takı boncuklarını biriktirdiği takı çantasına ve annesinin ilk cep telefonuna, Akın'ın dedesinin cezaevi gardiyanıken ninesi için hazırladığı kolye ve boncuklu para kesesine ne çok şey anı sığmış.

? Etkinliğe katılım nasıl oldu? İlgisi var mıydı?

S.A. Etkinliğimize katılım konusunda oldukça iyi bir ilgi olduğunu düşünüyorum. Sinoplu aileler, çocuklar anıları biriktirmenin ne demek olduğunu biliyorlar. Bu eşyaları saklamak için gösterdikleri çaba, onların hikâyelerini paylaşmanın kendilerine verdiği heyecan ve anlatımlarındaki samimiyet tüm bu birikimin göstergesiydi. Atölye çalışmalarına Sudenaz Ketenci, Gamze Keskin, Ayşegül Azgın, Deniz Karahan, Zeynep Uzuner, Işıl Karagülle, Sedat Ali Karagülle, Esin Kaçan, Aleyna Canel, Tuğba Tosun, Azra Yalçın, Sena Gündüz, İrem Demirtaş, Elif Erdoğan, Baran Akay, İzel Özturan; Engelsiz Yaşam Merkezi

öğrencileri; Engin Tekyıldız, Mehmet Bodur, Ayşe Bodur, Akkadın Öztürk, Hülya Arslan, Ramazan Arslan, Uğur Arslan, Kerem Tamer; 2009 Sinop Kültür Elçileri: Ece Demirtaş, Serhat Özyılmaz, Berkay Özberk, Damla Şen, Mehmet Furkan Karabal, Akın Yalman, Mert Yıkıcı katıldı. Birbirinin devamı olan iki atölye çalışmasında da yer alan çocukların yüzlerindeki gülümseme her şeyi anlatmaya yetiyordu.

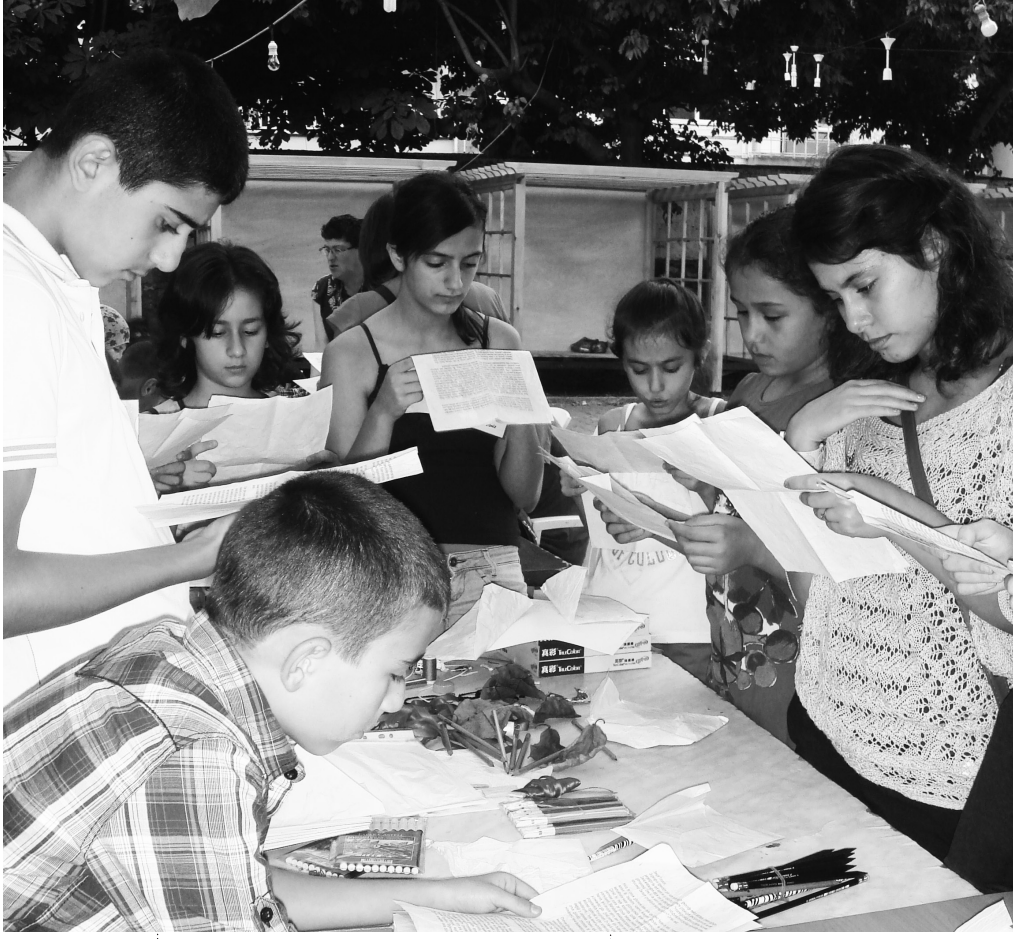
? Çocuklar sizi çok seviyorlar, onlarla iyi anlaşıyorsunuz, bunu neye borçlusunuz?

S.A. Çocuklar çok iyi duygu okur-yazarlardır. Çocuklarla çalışırken hayal gücünün sınırlarında dolaşmıyorum yetişkin dünyasında olduğu gibi. Sınırları aşıyoruz birlikte kurduğumuz dünyada. Onlarla resim çizerken pembe gökyüzü çiziyoruz, günlük koşuşturmaca içerisinde bir anlık gökyüzüne baktığınızda maviyi görüyorsunuz, ama gerçekten çocuklarla gökyüzüne baktığımızda maviden başka renklerini de görüyoruz. Samimiyet en önemli kapı aralayıcısıdır tüm ilişkilerde. Çocuklar öğretici-eğitici yanınızdan ziyade neyi keyifle aktardığınızla ilgileniyorlar. Onlar da öğrenecek çok şey olduğunu biliyor ama bunların ne kadarını sizle birlikte eğlenerek öğrenecekleri kısmıyla ilgileniyorlar haklı olarak. Biz hayatın bilgi rengine bulanıyoruz çocuklarla birlikte.

? Bu etkinliklerin amacı nedir?

S.A. Etkinlikler kentte yaşayanları kendini keşfetme yolculuğuna çıkarıyor. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde kendine bir yer edinen "aitlik duygusu"nu açıklamanın tek yolu insanın yaşadığı kenti tanıması. Kendini gerçekleştirme yolunda ilerleyen insanoğlu kentini tanıdıkça yaşamdaki bir anlamı daha öğreniyor. Evini, oyun oynadığı, bisiklete binmeyi öğrendiği sokaklarını, dalga seslerini misafir eden yapılarını paylaştığı insanları tanıyor. Kentini tanıdıkça kendini tanımlarken yeni sıfatlar buluyor: muhalif, açık sözlü, samimi, ileri görüşlü... Ve tüm bunları biriktirdikçe artan paylaşma ihtiyacını yeni şeyler yaratmak olarak ortaya koyuyor. Yaratılan,

üretilen her şey geleceğin kapısına dayanıyor. Işın bu kısmında çocuklar devreye giriyor. Çocuklarla paylaşıyorsa geçmiş, gelecek için endişe etmeye gerek yok. Çünkü geçmiş paylaştıkça "Mişlar mişler" eklerinde takılı kalmayacak bir kuşakla yola devam ediyor olacağız.

? Bu etkinliklerin amacına ulaşabilmesi için süreklilik şart, değil mi? Bu sürekliliği sağlamak için sizce nasıl bir yapının oluşması gerekir?

S.A. Kentini özgün kılan değerlerinin farkında olanlar etkinliği bir adım olarak görüyor diye düşünüyorum. Tüm toplantılar boyunca bu duyguyu hissettiğimi söyleyebilirim. Bir hedef gösterilmedi gelecekte. Gerçek anlamda bir birikimin farkında olmak, geleceğe değil geleceği biriktirmek amacındaydı herkes. Devamı var bitmedi kent aşkımız...

Çocuklarla yapılacak çalışmalarda da bu duyguyu onlara aktarabilmek için gönüllü eğitmeni desteği almanın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Sinoplu eğitimcilerin, yazarların, sanatçıların Sinop'u çocuklara aktarmalarını sağlayacak atölye çalışmalarının düzenlenmesi, bu çalışmaların düzenli olarak devam edebileceği bir yaşam merkezinin kurulması gibi ihtiyaçlar ortaya çıkıyor bu noktada. Unutmayalım ki yaşamımıza değen hiçbir şeyi unutamayız. O halde yaşamımızın merkezinde Sinop'a, yani kentimize/evimize yer açalım.

? Etkinlikler sırasında çocuklarla yaşadığınız deneyimlerden bahseder misiniz?

S.A. Atölye çalışması için çocukların paylaştıkları hikâyeler atölyeye katılan herkesi derinden etkiledi. Çocuklar müze için getirdikleri eşyalarla aralarındaki ilişkiyi çok net ifade ettiler. Elif'in battaniyesini özel kılan şey o battaniyenin rengi, dokusu, pahası değildi. O battaniyenin amcalarının bebekliklerine de şahitlik etmesiydi onu dünyaya değer yapan. Aleyna için ise annesinin gençliğinde beğenerek taktığı bilekliği görüyor olmak geçmişe yolculuk etmek kadar gizemliydi. Aleyna soruyordu: "Bir bileklik bu kadar yıl saklanabilir miydi?" 2006 yılında ilk harçlığını alan Gamze onu kaybettiğini sandığı zamanı, parasını bulduğu anı aynı duyguları yaşayarak anlattı: "...Aradan beş sene geçti. Ben beş yaş daha büyüdüm. Evde televizyon izliyordum. Birden telefon çaldı. Arayan babamdı. Taşınacağımızı söylüyordu. Evi toparlamaya başladık. O zaman yatağımı kaldırdığımda eski paramın orada olduğunu gördüm ve çok mutlu oldum. Artık onunla hiçbir şey alamazdım. Çünkü o artık eski bir paraydı." Onlar için eşyalarının "ESKİ" olması o eşyalara değer kazandıran bir özellikti. Bu özellik o eşyayı gözden çıkarmalarına neden olmuyordu. Aksine eşyanın yaşam deneyimini artıran, evlerinin en kıymetli köşesinde bilgeliğini eve gelen ziyaretçilerle paylaşmasını sağlayan bir özellikti bu ve bu bilgi aile fertleri arasında gizemli fısıltılarla gezinip duruyordu.

Müze gelen eşyalardan en dikkat çekici hikâyeye sahip olanlarından biri de Akin'a aitti. Akin'ın dedesi ve ninesi birbirine çok aşıkmiş. Akin'ın dedesinin, ninesini düşünmeden geçirdiği bir dakikası

bile olmuyormuş. Akin'ın dedesi Sinop Cezaevi'nde gardiyan olarak çalışırken mahkûmlardan öğrendiği zanaat ile Akin'ın ninesine bir kolye ve para kesesi işlemişti. Yıllarca saklanan bu eşya hem Akin hem tüm katılımcılar için bir aşk nişanesiydi.

Atölye katılımcılarımızdan en küçüğü Azra idi. O tüm enerjisiyle iki gün peş peşe atölye çalışmalarını takip etti. Azra, babaannesinin kendisinin doğum haberini alır almaz yaptığı mavi boncuklu kolyesini müzeye getirdi. Babaannesi Azra doğduktan üç gün sonra vefat etmişti, ama kolyesi Azra ile beraber 9 yaş daha büyümüştü.

Atölyemizi ziyarete gelen proje katılımcılarından Işın Öno, hikayeleri dinlerken gözyaşlarına hakim olamadı. Atölye destek ekibinden Derya, Işın Öno'un gözyaşını kâğıtla buluştururdu. Böylelikle bavul müzemize bir hikâyeyi daha ekleyiverdik. Daha pek çok hikâye paylaştık. Gülümsemeler, kahkahalar, gözyaşları birbirine karıştı. Ama bizler pek çok eğlendik, pek çok şey öğrendik. Bir kent böylesine güzel hikâyelere sahipken sohbetlere/sohbetlerden öğrenmeye doyum olmuyor.

? Sinop ile ilgili edindiğiniz genel izlenim ne oldu?

S.A. Zeus haklıymış! Sinope'yi yeryüzünde en sevdiği yerlerden olan Karadeniz'in cennete benzeyen yemyeşil kıyılarına yani bugünkü Sinop'a bırakma gerekçesinde çok haklıymış... Yaşamımda aşık olduğum tek kent. Sinop'u bu kadar özel kılan şey ne dersiniz gerçek sevginin anlatımındaki gibi gerekçesizlikle açıklayabilirim. Bir yeri, bir kişiyi gerekçesiz seviyorsanız, sadece hislerinle yapıyorsanız bunu gerçek bir duygu var demektir ortada. Sinop'a gitmeniz sahilde herhangi bir taş parçası üzerinde oturup güneşi teninizde hissetmeniz, gökyüzüne bakmanız, Akliman'da ayaklarınızın altındaki kumun sizinle şakalaşmasına izin vermeniz, nokulun bayram tadını almanız ve daha pek çok şey gerekir... Herkesin yolu umarım bir şekilde Sinop'tan geçer. Bülent Ortaçgil şarkısı var şimdilerde kulaklarımda:

"Çözdüm her şey çok basit
Denize doğru üç beş dakika yeter
Derdimi anlatmaya
Zaten çoğu şeyi değmez çok konuşmaya
Denize doğru... Denize doğru..."
Evet çözdük! muhalif, açık sözlü, samimi, ileri görüşlü, yaratıcı bir kent Sinop. Bir o kadar kararlı doğal ve kültürel mirasına sahip çıkmak adına. Güzel bir başlangıçtı geleceği biriktirmek için. Hiç sonu gelmeyen nice güzel işlerinizin takipçisi olmak dileğiyle. Yüreğinize sağlık.

Sevgili Torunum;

Doğacağını öğrendiğim gün karar verdim sana, yani geleceğe mektup yazmaya. Umarım doğduğun, yaşadığın bu kent senin en iyi dostun olur. Bu kent bana çocukluğum, gençliğim boyunca çok şey kattı. Sana anlatacağım birçok şeyi de yüreğimde biriktirdi. "İnsanın çocukluğu gökyüzü gibiymiş, hiçbir yere gitmiyormuş." Eee, bir de insanın senin gibi bir torunu olduğunda kendi çocukluğunun da elinden tutmak istiyormuş. Dedenin çocukluğuyla tanışmaya hazır mısın? Dinle o vakit...

Koca bir çocuk şimdilerde deden belki ama küçümen halleri de vardı. O zamanlarımda güne dalga sesleri ile başlardım. Annemin fesleğenleri, şebboyarı ve sardunyaları ile süslü balkonundaki kahvaltısına kadar gözüm açılmazdı. Annem neşeli uyanmışsa güne, kahvaltıda bayram havası eserdi. Çünkü bu neşe sonucunda özellikle bayramlarda yaptığımız nokul süslerdi soframızı. Kahvaltıyı yaptıktan sonra bir çırpıda bahçeye inerdim. Bahçeliydi Sinop evleri. Bahçelerinde çocuk sesleri yankılanırdı. Mahallede arkadaşlarla toplanır, şarkılar, türküler eşliğinde sahile inerdik. "Tin tin, tini mini hanım, seni seviyor canım, seni seviyor canım..." Herkes poşetini hazırlardı. Rengârenkti poşetlerimiz yüreklerimiz gibi. Şimdi yemek için bulamadığınız balıkları, balıkçılar denizden döndüklerinde bizim poşetlerimize koyuyorlardı. En büyük eğlencemizdi bu. Balıkçılar geldiğinde çocukça şölenler yaşardık. Akliman'a giderdik bu şölen sonrasında. Deniz ve orman kucaklaşırdı Akliman'da. Bizse en çok denize sevdalıydık... İnce taneli kumlardan oluşan kumsalda özgürlüğün tadına varırdık. Tek aşkımız deniz değildi o zamanlar. Efsanevi aşk vardı yüreğimizde bir de: Sinope... Kulağımızda onun ismi, dillerde onun güzelliği, zihnimizde bir gün onunla karşılaşma düşüncesi vardı. Bu efsaneyi pek çoğumuz ninelerimiz veya dedelerimizden dinlemiştik. Pek çok kere de aramızda dillendirir olmuştuk:

Efsaneye göre güzeller güzeli Sinope'nin mutlu bir hayatı varmış. Bir gün Tanrılar Tanrısı Zeus kendisini görmüş ve o anda Sinope'ye aşık oluvermiş. Zeus gönlünü kaptırdığı Sinope'yi elde etmek içi her türlü yolu denemiş ancak başarılı olamamış. En sonunda aşkına karşılık her istediğini yapacağını söylemiş. Korku içindeki genç kız, heybetli Zeus'a kendisine dokunmamasını istediğini söylemiş. Zeus sözüne sadık kalmış ve Sinope'yi alıp en sevdiği yerlerden olan Karadeniz'in cennete benzeyen yemyeşil kıyılarına bırakmış yani bugünkü Sinop kıyısına...

Efsaneyi bir kez duymuşuz, macera arayışı eksik olur mu hiç? Sinope'nin kentinde O'nu bulmak için keşfe çıkardık her sabah. Önceleri tüm kıyı inceleme alanımızdı. Şifacı Karakum'dan başlardık yola belki aşık yüreğimize de merhem olur diye. Sonra Sarıkum'a düşerdi yolumuz ve yüreğimizin en kuzey ucunda son bulurdu maceramız... İnceburun'da geyikler, sülünler ve karacalar ile yoldaşlık ederdik. Gülmezlerdi halimize ama aradığımızın orada olmadığını da bilirdik.

Günler günleri kovalardı, keşif gezilerimiz hız kazanırdı. Efsane oldukça uzun yıllar öncesine dayanıyordu ve bizim de cevabımızı kentteki en bilge dostumuzda aramamız gerekiyordu. Yaklaşık 4000 yaşında olan Sinop Kaleleri'nde... Kalenin ilk ev sahipleri Gaskalılar idi ama biz hem Gaskalılar'a, hem de Pontus, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı gibi birçok kültüre aynı anda misafir olduk birkaç sabah. Uzun vakitler geçirdik kalede. Ana kaleden kuzeyden-güneye inen dik surla yarıştık, bekledik, kafamızın dikine gittik. Gördük ki olacak gibi değil, kale içinde bölümlere ayrıldık. Birimiz eski tersane alanında kurulan cezaevi kısmında, birimiz bina önündeki tek kubbeli Osmanlı hamamı içinde, birimiz binayı çevreleyen burçlarda bekledik. Uykulara, uyku içinde rüyalara daldık, gerçeğe dönmesini beklediğimiz rüyalarda Sinope ile konuşuyorduk ya da çocuk aklımızla oyunlar oynuyorduk. Gel zaman git zaman kalede de Sinope'yi bulamadık. Rotamızı Balatlar Kilisesi'ne çevirdik. Çocuk bünyemize geniş gelen alandaki büyük avluda oturduk, tüm duvarlardaki dört sıra tuğla üzerinden hayali oyunlar ürettik, bekledik, O yine gelmedi. Ama merak duygusu, keşif isteği yorulmamıza izin vermiyordu. Çünkü dinlediğimiz efsaneyi yaşamak istiyorduk. "Beğenmeyen kişi ele alır işi" derdi büyüklerimiz. Biz de aziğımızı alıp her gün bir öncekinden daha büyük bir istekle yola koyuluyorduk. Azık torbamızda neler yoktu ki, siparişler geceden veriliyordu anne yüreklerine: mamalika, içi etli hamur (kulak hamuru), taktak helvası...

Zaman geçtikçe heyecanla maceranın sonuna geldiğimizi hissediyorduk. Yolun sonuna doğru nerelere gitmemiştik ki? Sinope'yi ararken İnatlı Mağarası'nda sarkit ve diktlerin arasında yarattığımız gölge oyunlarında kaybolduk, Salar Köyü Kaya Mezarı ve Ambarkaya Mezarı başlarında nöbetler tuttuk, Durakhan Kervansaray'ında konakladık, Pervane Medresesi şadırvanında durakladık, Serapis Mabedi'nde Serapis, Didnysos, Herakles, İssis ve Kore figürleri ile konuştuk, bekledik bekledik bekledik...

Artık yıllar yılları kovalamaya başlamıştı. Biz "keşif çetesi" gittikçe büyüyorduk, bizle birlikte içimizdeki duygu da geliyordu. Aslında Sinope'yi ararken kentteki birçok kapıyı aramıştık. Büyüklerimizden duyduğumuz kent girişindeki kapı artık hayalimizde kolaylıkla canlanıyordu. Yaptığımız yolculukların sayısı artıyor, bilgi hazinemize yeni kaynaklar ekleniyordu. O'nu ararken kentimizi, kendimizi keşfettiğimizi fark ediyorduk. Bize bunları göstermek için bizimle birlikte olduğunu biliyorduk.

Dedim ya yolculuklarımızın sayısı artıyordu, bu yolculuklar bir insanı, bir kenti daha, daha fazla şeyi tanımaya götürüyordu bizi. Ta ki yolumuz bir gün İtalya'ya düşene kadar devam etti bu kendince söylem. İtalya'daki Sinopie Müzesi'nde yolculuğumuzun amacını keşfedene kadar... Sinopie Müzesi, İtalya'nın önemli müzelerinden biri... 1286 yılında bu yapı hac yolcuları, yoksullar, hasta ve öksüzler için bir hastane ve bakım evi olarak kurulmuş. "Peki ama dede Sinop'tan nerelere geldik." dediğini duyar gibiyim. Bu müzenin Sinop ile ilgisi ne? Sinopia/Sinopie doğal bir boya, adını Sinop kentinden alıyormuş. Ortaçağ döneminde fresklerin eskiz yapımında kullanılan rengi kırmızıya çalan kahverengi tonundaki demir oksitli ve kuvarslı bu renkli kil, antik liman olan Sinop'tan getiriliyormuş. Biraz soluklanalım istersen mektubun bu kısmında. Uzun bir yolculuk uzun ve derin bir düşünme molasına sürükledi bizi... 1944 yılında bombalanan binanın çatısı çökünce duvar resimlerinin altındaki eskizler yani Sinopie keşfedilmiş.

Sinope'yi kentimizde aramaya başlayan bizler bir efsanenin bize, kente kattıklarıyla büyüdük. Bize büyürken ektiği merak duygusu sonucunda dünyanın farklı iki ve daha fazla noktası arasında bağlantı kurmayı öğrendik. Bir hayal müzeye ulaştı... Zamanın mekâna dönüştüğü müzelerle bizi tanıştırdı. Şimdi merak ediyorum sevgili torunum senin hayalin seni nereye götürecekt? Hayalindeki Sinop, Sinop'u anlatan bir müze neye benzerdi acaba? Sıra geldi senin kendi yolculuğuna çıkmaya... Kendini ve kentini tanımak için bana yolculuğunu anlat...

Gözlerinden öpüyorum
Deden

SİNOPSİS YAYIN EKİBİ

Koordinatör: **Mahir Namur**

Editör: **Çağın Kaya, Elif Kuli, Nazlıhan Felek**

Tasarım Konsepti: **Umut Sütüak**

Grafik Tasarım ve Uygulama: **Duygu Aksoy, Umut Çokçağlayan**

İllustrasyon: **Çağın Kaya**

Tasarım Yönetimi ve Proje: **Chameleon Tasarım ve Proje Yönetimi**

**Bu proje AB tarafından desteklenmektedir.
This project is funded by the EU.**

Avrupa Kültür Derneği

Sinopale Organizasyon

Fenerli Ahmet Sk. Fener Ap. N: 12/1

Feneryolu Kadıköy 34724 İstanbul, TR

T: + 90 216 338 333 26 - 338 26 50

F: + 90 216 338 37 06

www.europist.net

www.sinopale.org

akd@europist.net

Informal Gorgun Network

Incedayi Mh. Görgün Ap. N: 11/1

57000 Sinop, TR

T: + 90 368 261 83 75

Basım Yeri: **Şimal Ajans**

Matbaacılık, Sinop

T: + 90 368 260 59 59

Bu projenin sözleşme makamı
Merkezi Finans ve İhale Birimi'dir.
The Contracting Authority of this project
is Central Finance and Contracts Unit.

AB ve Türkiye arasındaki Sivil Toplum
Diyaloğunun Geliştirilmesi Projesi.
Promotion of Civil Dialogue between EU
and Turkey Project.

Bu proje Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından
yürütülmektedir.
This Project is implemented by Ministry
for EU Affairs.

Bu hibe projesi Avrupa Birliği Bakanlığı koordinasyonunda Avrupa Kültür Derneği tarafından yürütülmektedir.

[/gelecegebiriktirmek.europist.net/](http://gelecegebiriktirmek.europist.net/)

This project is implemented by European Cultural Association under the coordination of Ministry for EU Affairs.

[/collectingthefuture.europist.net/](http://collectingthefuture.europist.net/)

Proje Ofisi / Project Office: Fenerli Ahmet Sokak, Fener Apartmanı 12/1 Feneryolu 34724 İstanbul TR T: +90 216 338 37 80 F: +90 216 338 37 06 www.europist.net/akd
Okullar Caddesi, Görgün Apartmanı 11/4 Merkez 57000 Sinop TR

Proje Ortakları / Project Partners

collabor.at

NUOVA ICONA
makes things happen

citizensofculture.net
e-cine & virtual network for
european cultural actors

Destekleyen Ortaklar / Associated Partners

avusturya (kültür ofisi) ist

**çekül///
akademi**

SİNPALE

Bu proje Avrupa Kültür Derneği tarafından yürütülmektedir. / This project is implemented by European Cultural Association.

<http://gelecegebiriktirmek.europist.net/> <http://collectingthefuture.europist.net/>

Proje Ofisi / Project Office: Fenerli Ahmet Sokak, Fener Apartmanı 12/1 Feneryolu 34724 İstanbul TR T: +90 216 338 37 80 F: +90 216 338 37 06 www.europist.net/akd
Okullar Caddesi, Görgün Apartmanı 11/4 Merkez 57000 Sinop TR